

HIND 5 SENTI

Ilmub kolmapäeviti

Õpilasteleht

V-Lang
Tammepuiste 5
Tartu

Toimetus ja talitus: Tallinnas, V-Roosikrantsi 3
Tartu kontor: Ülikooli 21, Tartus

Posti jooksev arve
nr. 2188

Tellimishind: 1 kuu — 20 s., 2 kuud — 40 s., 3 kuud — 50 s., 6 kuud — 1 kr., aastakäik 1 kr. 50 s.
Kuulutused: 5 senti mm, lehe ees — 10 s. mm, tekstis — 12 s. mm, teksti kirjaga — 15 s. mm

Nr. 10

29. novembril 1933. a.

II aastakäik

KUMBLUSSEEP

A. FREDERIKING, TARTUS

Täna lehes

Kohus varblase üle.
Lugejad ise on kohtunikeks.

Kohus varblase üle.

Noored lugejad, kutsume teid kohtunikeks!

Täna algab meil teiega suur kohtupidamise päev. Kostjana stüüpingis seisab meie igapäevane tuttav ja inimeste lahutamatu seltsiline — varblane, söimunimega „vargapoiss“.

Kohtu organiseerime järgmiselt: kohtu esimeheks on „Õpilasteleht“ toimetus, prokuröriks, stüüdistusakti koostajaks, on Tallinna linna XIV algkooli V klass, advokaadiks või kaitsekõne koostajaks — Tallinna Vestholmi gümnaasiumi 5b klass.

Kohtu liikmed või vannutatud mehed aga olete teie — „Õpilasteleht“ lugejad. Teie kohus on tähelepanelikult läbi lugeda stüüdistusakt, mis alljärgnevalt siin on ära toodud, liigitada kõik väited, mis selles on toodud nende kaaluvuse järele. Omapoolt aga, kui tahate olla kohtumõistjad südametunnistuse järgi ja mitte talitada huupi, tuleb teil tutvuneda kõigi omal käeparast olevate materjalidega kostja, s. t. kaebeluse, eluviiside, kommete ja harjumuste kohta. Selleks tuleks hankida, kui see võimalik, mõningat kirjandust, nim. näiteks Kaigorodovi raamatut „Lindude riigist“, kel juhust, võiks pilku heita Brehmi kapitaalsesse teosesse „Loomade elu“, mis kahjuks ei ole küll eesti

keeles olemas, vast kuski on kättesaadaval mõni leksikon või muu. Need on raskemini hangitavad allikad, loodusteaduse õpperaamat aga on igalpool käepärast, samuti ei tuleks põlata ka suuliste andmete kogumist, isiklikke tähelepanekuid, vestlusi mõne vanema loodusesõbraga, nagu neid maal mõnikord leidub...

Käesolevas numbris on esialgu ära toodud stüüdistusakt, mis, nagu prokuröri kõne kunagi, on kõigi eitavate külgede, stüüdistamiseks põhjustandvate nähete esiletoomine. Kaitsekõne ilmub lähemas numbris. End vahepeal tarvilisel määral juba ette valmistanud, jõuate küll varsti selgusele, kuhu poole oma otsus langetada.

Kas on varblane kasulik või kahjulik lind?

Kas tuleb teda kohelda inimese sõbrana, kel õigus on meie neatahtlikkusele ja sallivusele, või on ta vaenlane, keda me kõigi abinõudega oma aedadest ja elamute lähedusest peame püüdma eemale peletada?

Nende küsimuste peale ootab kohtu esimees, toimetus, teie motiveeritud ja hästi kaalutud vastust, preilid ja härrad vannutatud mehed!

Koolid ja koolikooperatiivid!

Nõudke

Nõudke

A. S. A. BRANDMANN'I

Kakao — shokolaadi — kompveki tehase saadusi

Koolid! Lähenevate jõulupühade puhul, koolides korraldavail jõulupuu õhtuil, tarvitage A.-S. BRANDMANN'I tehase saadusi. Tehase saadused üle maa müügil igas suuremas koloniaal-maitseainete äris.

Tehas ja peakontor:
Tallinn, V. Tartu mnt. 4/6.

Osakonnad:
Tartus: Ülikooli tänav 36.
Rakveres: Turuplats 2.

Vastuste saatmine algab peale kaitsekõne ilmumist järgmises „Õpilaslõhe“ numbris. See võib toimuda kahe nädala jooksul, s. o. kuni jõuluni.

Kohtu otsust oleks seega oodata otsekohe pärast pühi.

Nii. Head hakkamist, noored kohunikud!

Siin süüdistusakt.

Ei leidu kuski jultunumat lindu, kui seda on varblane. Igal pool on näha teda, nii aias kui ka põldudel. Ja nii ühes kui teises kohas teeb ta oma hävitustööd ühtlase innu ja heameelega. Varblased jagunevad kahte ossa, nimelt kodu- ja põldvarblasiks. Põldvarblane on koduvarblasest pisut sihvakam, ta lend on kergem ja üldse pole ta nii „nurgeline“ kui ta sugulane. Varblase sirtsutamise ei ole just kaunis, kuid kevadel võib isavarblase juures isegi midagi laulusarnast kuulda. Koduvarblane teeb oma pesa harilikult maja konarustesse ja katuse alla, kuna põldvarblasele meeldivad rohkem metsatukad ning puuõõnsused. Suve jooksul hauduvad varblased 3—4 korda, tuues igakord maailma 5—8 poega, millistest meil varsti kari uusi vargapoisse kaelas on.

Varblane on arvatavasti Kesk-Aasiast pärit, tähendab samast kohast, kust inimenegi. Samm-sammult on ta järgnenud looduseisandale ta vahelduvasse asupaigusse. Ikka sinna, kust sai midagi näpata! Ja temaga lepiti kaunis hästi — suur vastutulelikkus vargale!

Linnatänavail, korjates maast üles raasuke, on varblased küll kahjutud olevused. Hoopis teine lugu on aga aedades. Vaevu valmivad kirsid, kui varblased on nende esimesed maitsejad. Ja kui lepitaks veel selle esimese matiga! Aga ei! Tullakse veel ja veel, kuni puu on tühi. Nii nagu meil kirsiaiad, kannatavad lõuna pool viinamarjaistandikud.

Suurt armastust osutavad varblased ka kanepipõldudele ja hernepeenardele. Selle vastu küll on leitud abinõu, nimelt „hernehirhmutis“, mis aga ka üksikuil juhuseil ei aita. Herne ja kirsiaid hävitamist katsutakse küll õigustada, öeldes, et varblane selle eest hävitab aias kahjulikke putukaid, mis sugugi vale ei ole. Ent seda toime-taksid palju paremini meie laululinnud, keda kärarikkad varblased aedadest eemale peletavad. Arglike leevikeste käsi käib tihti „vargapoisid“ küüsis väga halvasti. Neile linnukestele antakse tihti rasva,

mis aga varblase kõhtu sagedamini täidab kui leevikese oma.

Varblane, kes kiskleb teiste lindudega, teeb seda ka oma vendade-õdedega. Juba pisikestena pesas viibides sõdivad varblased isekeskis, kuna teiste lindude pojad hästi vaikselt püüavad olla. Suurt kahju teevad varblased veel sellega, et nokivad üles mahakülitatud seemned. Ei anta armu ka noortele idudele ja pungadele. Kõik mahub varblase kõhtu!

Terad on varblase peatoiduks. Mõnikord läheb ta oma ahnuses selle maitseva toidu järele otse hulljulgeks. Näiteks: perenaine puistab kanadele teri maha. Kohe on varblane platsis kanade eest teri ära nokkima ja kutsub sõbradki „külla“. Ameerikasse toodi varblane 1864. a., eurooplaste sinna asudes. Ta asus sinna nagu mõni tähtis olevus, kellele nagu ei suudetaks elada. Talle ehitati pesakast, teda söödeti, tema eest hoolitseti täielikult. Neis häis tingimuses sigis ta ruttu. Varsti muu-

tus aga varblane kahjulikuks. Suured preeriapõllud said tunda ta omapärast tänu. Suurte salkadena tormasid varblased põldudele, hävitades palju, palju vilja. Vilja kogumispaikeades aga mustasid nad peale selle veel teri oma väljaheidetega. Nii osutusid varblased kahjureiks farmeritele. Nüüd on aga „Uue Maailma“ elanikud varblases täiesti pettunud ja tema tunnistanud kahjulikuks hulguks. Ka meie kodumaal on ta teinud suurt hävitustööd. Vargapoisid ta on, selleks ka jääb ja kunagi ei asu ta õigele teele.

Oh sina väike värvuke,

ja sõgelane sirguke!

Sa kõik mu kirsimarjad sööd ja herneil' palju kurja teed.

Kui tuleks sa veel üksinda, noh, siis ma laseks sündida, — sul aga kaasas kältsed, kõik sõsarad ning veltsed.

Ka korjad sa siis paremad ja jäta mulle halvemad.

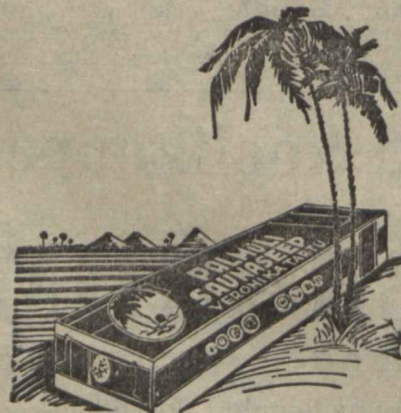
Kui ajan juurest ära sind, siis aiateibas sõimad mind.

Ameerika onu.

A. Vista.

II

Juhus tuli poiste appi. Inspektor Nurklik õpetas koolis ka geograafiat ja järgmises tunnis tuli kõne alla Ameerika. Saatus tahtis, et inspektor just Ponksi välja kutsus ja käskis jutustada Ameerika rahvastikust.

Ponks asus suure hooga seletama Ameerika valgetest, pruunidest, kollastest ja mustadest tõugudest ning lisas lõpuks juurde: „Siis elab Ameerikas veel üks tõug inimesi, keda kutsutakse Ameerika onudeks“...

Terve klass rōkkas naerust. Ponks ise aga jäi surmtõiseks ja vaatas haavunult klassi poole. Inspektorgi ei saanud hoiduda naerust, kuid kogus end varsti ja küsis: „Kas sul, Ponks, seal ka on mõni onu?“

„Ei mul küll ei ole, aga Tonksil on“, seletas ilmsüütult Ponks.

See pani klassi uuesti naerma. Asuti Tonksi Ameerika-onu lugu selgitama ja jõuti peagi sinna maale, et Tonksi Ameerika-onu on hoiukassa. Kui asi oli nii kaugele jõudnud, siis Ponks pöördus inspektori poole palvega, et see neile seletaks, kuidas hoiukassa kaudu saab „rahameheks“, sest tema tahaks ka kangesti, et tal oleks Ameerika-onu, nagu Tonksilgi.

Härra Nurklik tundis end nüüd kohustatud olevat poistele asja seletama. Pealegi avanes tal siin võimalus oma teadmisi ja kogemusi edasi anda oma erategevuse alalt, mida ta ise väga hindas ja mille tõttu pidas ennast targemaks oma kolleegidest.

„Rahameheks saamiseks on vaja alati silmas pidada ühte tähtsat asja“, algas ta. „Kuluta vähem, kui sul on sissetulekuid, siis saad rahameheks ja sul ei puutu

kunagi näpud põhja, see on raha-meeste jõukuse saladus. Kui aga inimene ei kaalu iga sendi väljandmisel, kas ta seda võib või mitte, siis ei jatku tema sissetulekutest sagedasti väljaminekuteks ja tal on tihtigi peenike pihus.

Kas teie arvate, et need onud, kes on välja rännanud kodumaalt, olgu Ameerikasse või ka mujale, oleksid võinud koguda endale rahasid, et neid saata siia omastele, kui nad poleks pidanud kinni sellest õpetusest? Ei! On olnud küllalt inimesi nii meil kui Ameerikas, kelle sülle on langenud suured varandused. Kuid kui nad pole olnud kokkuhoidlikud oma elamises, siis on need varad varsti libisenud nende näppude vahelt ja nad on olnud jälle sama vaesed nagu ennegi. Samal ajal aga on väga palju inimesi — ka teiegi vanemate hulgas —, kel on väga väikesed sissetulekud, kuid kes selle väikse rahaga oskavad nii ära elada ja lapsigi koolitada, et nendel kunagi puudust ei ole. Ma tundsin ühte postiametnikku, kes sai palka 20 rubla kuus. Tal oli leitse last. Sellest väiksest palgast oskas ta nii oma maja pidada, et kõik lapsed võisid lõpetada keskkooli ja üks poeg on praegu meie ülikooli professor.

Kuid ma tundsin ka mitutki suure palga saajat, ka pangadirektoreid, kelle lapsed pidid tasuma isalt mahajäänud võlgasid.

Nii siis pidage mees ja võtke endale juhtmõtteks: kui tahad saada maailmas läbi omal jõul ja alati olla „rahamees“, siis ära kuluta ära kunagi viimast raha! Anna alati vähema välja, kui võtad sisse.“

„Aga kui mul ei jatku sissetulekuid väljaminekuteks, kuidas ma siis kokku hoian?“ vaidles Ponks vastu.

„Vaata, selles just see oskus seisabki, et kulutatakse vähem, kui saadakse“, jätkas inspektor.

„Kuidas ma saan vähem kulutada, kui mu naaber, kui meie koos käime ja koos elame?“ seadis Lonks omalt poolt küsimuse.

See küsimus andis inspektorile aluse juttu viia pisut teisale.

Ta algas:

„Ma pean siin teile ühte asja ütleva, mida ammu olen tahtnud, aga pole olnud juhust. Teie elate praegu enamikus kõik oma vanemate tööst-vaevast. Ainult üksi-

kud on ise endale pisut teeninud. Kõikidel vanematel pole mitte ühesuguseid sissetulekuid; ühedel on need suuremad, teistel hoopis vähemad. Samuti on ühedel vanematel suurem perekond ülal pidada, teistel aga hoopis väiksem. Sellepärast on ka selge, et iga isa ei saa anda oma pojale sama palju taskuraha, kui seda võib mõni teine. Kuid sama selge on, et kui Lonksu isa teenib vähem kui Sib-

liku isa ja tal on ka suurem perekond toita, siis ta ei saa kulutada oma poja peale nii palju, kui seda võib Sibliku isa. Seda ei tohi aga kuidagi pahaks panna talle ega selle üle nuriseda. Halb on see poeg, kes nuriseb ja nõuab oma vanematelt enam, kui nad suudavad anda. Kuid veel halvem on, kui need poisid teisi tõgavad ja halvemaks peavad, kellel on jõukamad vanemad, kes nende peale võivad enam kulutada. Jõukus on väga muutlik ja see, kes täna ei tunne mingit muret, võib homme olla palju halvemas seisukorras kui need, kelle üle ta täna hirvib. Sellepärast ei tule kellelgi oma jõukusega praalida ega ennast nagu paremaks pidada. Palju õigem on, kui jõukamad poisid oma kulusid vähendavad ja alandavad samale tasemele, nagu see on võimalik kehvatematel. See pole au asi, kui suuri summasid osatakse kulutada, küll on aga austamisväärne see, kes oskab ka piskuga läbi tulla“ . . .

Seal kõlises kell.

„Noh, vaadake, hoiukassani me ei jõudnudki täna. Teeme seda teinekord“, lõpetas inspektor kõneluse seekord.

Ins jutustab järgmises numbris edasi.

I Tallinna Linna Tütarlaste Gümnaasium.

Kui eelmises numbris käsitasime oma lehe veergudel ühe kohaliku meesgümnaasiumi õpilaste isetegevust, siis käesolevate ridade ülesandeks on väikest pilku heita tütarlaste tegevusse, mis pole omast kohast kaugelki huvivähene. Selleks meie lehe reporter astus ühel ennelõunasel tunnil nim. kooli ruumidesse, mis asuvad Merepuiestee ja Narva maantee nurgal. Tund pole veel lõppenud, koridorides valitseb vaikus, vaid klassidest kuulub elavat kõla, mis kõneleb õpilaste huvist õppetöö vastu. Seda kinnitab ka üldiselt tuntud koolimees, direktor Roos, keda kohtan hetk hiljem õpetajate toas. Seletanud oma ilmumise põhjused, teeb ta suurima lahkusega korralduse, et õpilaste esindajad tuleksid „aru andma“ oma huvide suunatlustest ja senisest isetegevusest.

Direktor kurdab, et kooli ruumid on äärmiselt väikesed, puudub näiteks võimlemissaal ning õpila-

sed, vaatamata ilmale, peavad võimlemistundidekski ilmuma sp.s. „Kalevi“ võimlasse. Ruumide kitsikuse pärast kannatab ilmselt ka õpilaste isetegevus, kuid seal samas võib ta konstateerida suurima heameelega õpilaste töötahet ja tagajärgi õppeainetes. Kui tema kooli õpilased ei ole vahest seadnud üles rekorde sportimises, siis rekorde küll vahest teisest küljest. Nimelt klassid, oma au kõrgel hoidmiseks, on korraldanud endi vahel võistlusi, mis seisab korralikkuse poole püüdmises. Nii leidub klasse, milles üksi õpilane tervelt

aasta jooksul

pole hilinevad tundidele ega puudunud ainustki päeva koolist . . . Sellejuures juhib hra Roos tähelepanu ühele seinal rippuvale raamitud diplomile, — võitja klassi nimel möödunud aastast . . . Heliseb kell koridoris, koolitunnid lõpe-

vad; kuulub rõõmu ja kilkeid, kuigi väljas tänavail lainetab sulav lumelorts autode kiirel kihustel.

Ilmub kümme konna õpilast, paluvad juba uksel luba, et kas Onu Roos lubab neil kõike nüüd avaldada „Õpilastele“, kas ka seda, kuidas vahest õpetajad neid „tinnivad“. — Ojaa, miks mitte; kõigest nad nüüd pajatagu, mis südamele, kuulub direktorihärra isalik vastus, ootamatuseni otsekohene ja siirameelne. Ja tõesti ei saa omalt poolt jätta alla kriipsutamata tõsiasja, et õpetajad ja õpilased näivad olevat ses koolis sulanud kokku otse üheks perekonnaks ühiste eesmärkide taotlemisel. Valitseb südamlilik vahekord, sõbralik ja usaldav, kuid viisakas, mis kõneleb eeskujulikust kasvatuses. Õpilased on istet võtnud ja, kuulnud rida küsimusi, mõtlevad hetke.

Õpilaskonna vanemad,

Hilja Tamm ja Helga Kiremia, kõnelevad, et klasside vahel on moodustatud õppimise rühmad; õpilaste endi algatus. Nim. rühmade ülesanne ja tegevus seisab vastastikkuses järeleaitamises ja teadmiste täiendamises. Kui mõned õpilased ei suuda iseseisvalt kaasa töötada mõnes aines, siis tuleb rühm vabal ajal kokku ja paremad õpilased töötavad nendega nii kaua koos, kuni asi on kõigile ühtlaselt selge. Selline koostöö on annud kõige paremaid tulemusi, nii et leidub klasse, kus isegi matemaatikas pole olnud järeleksamite juhtumeid.

— Kaks korda nädalas korraldatakse järjekindlalt õpilaste koosolekuid; seal käsitatakse peamiselt kooli ja õpilaste ellu puutuvaid küsimusi. Kogu koolile on paar päeva varem antud mingisugune akuutne teema, kõik valmistuvad sellele ette, ja liisk otsustab, kes õpilastest sellega esineb. Sääraste esinemiste eesmärgiks on asjaolu, et õpilased harjuksid iseseisvalt mõtlema ning seda avaldama julgelt ja painduvalt suure kogu ees. See üritus leiab sooja poolehoidu.

— Õpilaskond kui niisugune töötab intensiivselt. On korraldatud karskuspäevi jne. Viimaseks sündmuseks koolis oli Läti Vabariigi aastapäeva pühitsemine. Edaspidisest võiks mainida, et 4. detsembril korraldatakse muusika- ja deklamatsioonide õhtu.

— Mis puutub õpilaste vaimlisesse tungidesse, huvidesse, siis peab salgamatult nentima, et õpilased kasutavad väga palju teatriskäimise võimalusi, kuivõrd seda ainult kellegi majanduslikud suhted ei takista. Käiakse hoolega kontsertidel, korraldatakse tihti peale õppekäike muuseumidesse, kunstinaitudele. Harrastatakse ka kinokäimist, kusjuures eriliseks tõmbeks osutuvad igasugused kultuuretrendused noorsoole. Õpilane Sokoloff, esindades nooremaid klasse, täiendab eelöeldut avaldusega, et koolis loetakse suure inunuga kirjandust, eeskätt eesti kirjanduse toodangut.

— Tantsib iga õpilane, ja selles nähakse eeskätt just kehalise kasvatuses abinõu.

Kui härra direktor alguses tagasihoidlikult tähendas, et sport koolis pole vahest kuigi kõrgel tasemel, küll siis vist mõtles, et tõendagu spordiringi esinaine õpil. Resev-Resel vastupidist.

Spordiring

on koolis vanemaid ringe, asutatud põhimõttel, et Eesti naine peab olema kehaliselt terve ning jõuline. Liikmeid 150, juhatuse moodustab 7 liiget, igast klassist üks õpilane. Ring kuulub T. Keskkoolide Spordiringide Ühinguusse, ning praegu on ringi naiskond läinud-aastane meister korvpallis. Võistlused tänavuse meistri nimele on parajasti käimas; iga laupäeva õhtul Kaitseliidu võimlas, kell 6.

Koolis harrastatakse ka võrkpalli ja koroonat, peetakse koolidevahelisi võistlusi perioodiliselt — igal kevadel. Tulevikus kavatakse suuremat rõhku panna ka tervishoidu käsitlevatele referaatidele. Talisporti ei saa tarvilisel määral harrastada, sest puuduvad vahendid; ringil enesel pole üiske ega suuski. Lastevanemate nõukogu ostis läinud aastal kõigile õpilastele võimlemisdressid. Kevadel ja sügisel teotsetakse intensiivselt kergejõustiku alal, mida näitab asjaolu, et üksikuid õpilasi on leidnud oma võimeilt tähelepanu ka väljaspool kooli. Nii on Olly Arras hüpanud kõrgust isegi 1.41 m, mis enesest -vägagi silmapaistev tulemus. Resev-Resel on T. K. S. Ü. k u l i t õ u k e m e i s t e r, tagajärjega: 11,6 m.; kettaheitel on sama saavutanud 32,5 meetri piiri. Kooli korvpallinaiskond on esinenud võistlustel ka Riias, võites kõiki sealseid kesk-

koolide naiskondi, samuti ka üliõpilasi.

Kooli kooperatiivi tegevusest

kõneleb õpil. Hilda Tamm. Asutati möödunud aastal, liikmeid 200, osamaks 50 senti. Kui läinud aastal juhtisid äri õpetajad, siis praegusel silmapilgul teevad seda juba õpilased, küll vaid direktori ülemkontrolli all. Juhatus koosneb kümnest liikmest, igast klassist üks õpilane. Muretsetakse õpilastele odava hinnaga head kaup — eeskätt

kodumaa saadusi,

tindist ja vihikust kuni kleidirii- deni ja käsitöömaterjalina. Käesoleva semestri esimese veerandi läbimüük tõusis 30 tuhandeni.

Noorte Punase Risti

kooli osakond töötab erilise intensiivsusega, kolmveerand õpilasi kuulub organisatsiooni. Hangitakse vanematelt igasuguseid riideid ja toidupakke vaestele, ja kantakse need neile koju kätte. Nüüd, jõulude lähenedes, muutub osakonna tegevus eriti töörohkeks, sest paljud lasterohked perekonnad vajavad toetust tööpuuduse tõttu. Raskuseid võidetakse ühiselt — ühise tahte ja teoga.

N. P. R. kooli osakond on karbi- korjandustest alati osa võtnud suure energiaga, saades kord II-se auhinna osaliseks.

Nõudke kauplustest ja koolikooperatiividest

Parimad tindid, joonistushebid, kleepimisliimid klaasides, tuubides ja purkides nagu

Odoral ja Collapin

Koolikriit valge ja värviline.

A.-S. „ODOR“

Lumi tuleb — suusad korda!

SUUSKADE VALMISTAMISEST JA KORRASHOIJUST

Eelolev tali ähvardab eriti meelepäraseks kujuneda just talisportlasile. Kuna tänavu kattus maa juba õige varakult valge vaibaga, siis pole ülearune veidi peatuda talispordi kõige huvitavama ala — suusatamise juures.

Meil Eestis on see ilus spordiala alles viimastel aastatel veidi hooгу läinud. Seni oli suusatamine ikkagi rohkem luksusala just oma kalliduse tõttu, kuna ei osatud kodusel teel suuski valmistada. Nüüd on aga sellest imelikul kombel üle saadud ja suuskade valmistamise probleem on praegu lihtsamad.

Suusatamine üldiselt on väga arendav spordiala just inimese kehale. Ta arendab ühetasaselt keha muskulatuuri, eriti aga jalgu. Teiseks suureks omaduseks on vaba ja värske õhk, mis käib ühes suusatamisega.

Soomes on see ala muutunud rahvaspordiks. Seal rännates võib näha maal vanu habemikke ja noori lapsi ikka suuskadel liuglemas. Võib-olla ongi selles soomlaste suure edu saladus igasugustel teistel aladel.

Esimene küsimus selle spordiala harrastamisel on suuskade muretsemine. See on iseenesest väga lihtne asi ja pole seotud kuigi suurte rahaliste summadega. Kõige tähtsam on siin suusapuu valik. Meil tarvitatakse kõige rohkem kase-, haava- ja saarepuust suuski, kusjuures kõige rohkem leiab kasutamist just esimene. Saarepuu on vast liiga harukordne ja haavapuust suuskade juures tuleb raskusi nende korrashoiuga. Suusapuu ei tohi kunagi olla laust välja lõigatud, vaid selle peab välja lõikama tervest puutüvest.

Harilikult saab ühest ümmargusest puupakust neli suuska. Kõigepealt tuleb puupakk jaotada südamest läbiminevate joontega neljaks täisnurkse kolmnurga sarnaseks osaks. Igast osast saab ühe suusa välja lõigata ja seda peab tegema puu pinnale umbes paralleelselt ja pinna ligidalt, muidu võib suusk halvasti jooksvate puutoimede tõttu murduda. Muidugi on puu valiku juures üks eeltingimus, et puu ei oleks oksline ega keerdkasvuline.

Kui selline kohane puu leitud ja suusk umbes välja raiutud, tuleb asuda selle kuivatamisele ja hiljem painutamisele. Painutamiseks peab olema muidugi mingisugune painepakk, mida pole kuigi raske omal jõul valmistada. Enne painutamist tuleb puu pehmeks aurutada või keeta. Kui suusk juba painepakul on hästi koolutatud ja kuiv, siis tuleb alles asuda selle väljatöötamisele. Peale väljatöötamist oleks soovitatav, et tõrvsuusale sisse põletataks ja hiljem pole

jõudis kohale arst Ridder kandjatega ja hommiku esimeste kiirtega oli salkkond juba üleval kivide taga. Liival paistsid täiesti värsked jäljed ja Vermont asus otsustavale tegevusele. Hatako käis ta kannul, teist püssi ja aparadi jalga kandes, tema järel tuli vanderobbo aparadiga ja Ridder oma kümneaastase poisiga, kes isegi nüüd naeratas muretult. Viimasena sulges rea Salim kolmanda püssi ja tagavara-plaatidega. Kütid kaotasid jäljed ja läksid huupi edasi. Kaljud ja kivirahnud lamasid nende teel korratute pankadena.

Vaikselt ja kergelt otsekui sisalik libises Hatako edasi kivirahnuude vahel. Üles jõudes vaatas ta tagasi ja andis teistele märku. Sõnagi lausumata osutas ta nende üles jõudes alla kivi-hunnikule, mille kõrval paistis koopasuu. Tõusva päikese kiired valgustasid avaust roosakal kumal, nõnda et näis, nagu põleks seal sees tuli.

Kiviplaadil koopasuu kõrval valendasid puh-taksnäritud kondid ja loomade kolbad.

Hinge pidades vaatasid jahilised üksteise otsa. Vermonti hallid silmad muutusid tumedaks ja ta surus kõvasti tohtri kätt.

„Suurepärase“, sosistas ta. „Haruldaset soodus valgustus. Saab jumalik ülesvõte.“

„Seda küll, enne aga on vaja lõvi nõusolekut pildistamiseks“, urises Ridder.

Vermont kehitas õlgu ja pöördus kõrvale. Ta nägi koopa vastas olevas kaljus umbes inimese kasvu kõrguse lõhe.

„Ma lähen sinna, doktor“, ütles ta.

Saatja massai, osutades künkale, ütles:

„Seal künka taga on vett, buana. Ülal aga leidub head kohta puhkamiseks.“

„Näen seda juba ammu, armas mees, selle riistapuu abil“, ütles Vermont näidates binoklit.

Massai tõrjus tagasi pakutud binokli ja sirutas käed ette, otsekui kaitseks hädaohtliku nõiariista eest.

Karavani eelsalk läks üles künkale. Kandjad jooksid otsekohe laiali, otsima vett. Suure käraga ligines karavani ülejäänud osa. Samme kiirendades, lauldes ja kisades valgus inimeste jõgi väljale künkale. Lapselikult rõõmustusid pärismaalased puhkusest. Viimaks ometi saab puhata pea raskest kandamisest, mis rõhus tervelt kakskümmend päeva. Puhastati maad telkide jaoks, süüdati tuled ja toodi vett kateldes. Saatjad jagasid toiduportsjoneid. Kokk, tülitsedes oma abiga, andis igapähele ta toidunõu ja kaks hobueeslit ootamatult ürgasid hirmsa dueti, purustades öö vaikuse.

Äkki kostis kuristikku põhjast kuri mõirge, mis muutus metsikuks, üle kõrve levivaks müri-naks. Kaja kuristikus kordas seda mitmekordselt ja tundus, otsekui oleks kaugelt rohtlast kostnud vastus teise sama hirmuäratava simba*) suust.

Laagris jäi äkki kõik vait. Mustad kogunesid salka ja julgesid vaid sosinal veel vahe-tada mõtteid. Vermonti käsul süüdati veel tuled laagri kaugematel otstel.

*) simba — lõvi.

enam värvida vajagi, kuna tõrv annab suusale meeldiva pruuni värvi. Võib neid ka polituuriga läikivaks teha. Suusa väljatöötamise juures on väga oluline, et puu toime jookseks nii, et suusa libisedes sealt mingisuguseid kiude välja ei tuleks.

Need on nüüd muidugi vaid üldteadmised suuskade valmistamise juures. Terve see valmistamine on aga iseenesest üks teadus ja siin lähevad sageli asjatundjate arvamised väga lahku.

Kodusel teel suuskade valmistamine läheb maksma 2 kuni 3 krooni, kuna poes nad maksavad kuni 10 krooni ja isegi veel enam. Sinna juures tuleks veel nüüd muidugi kõigepealt sidemed. Meil on viimasel ajal moodi läinud Soome Siukkola sidemed, mis on vast „pühapäevasõitjaile“ kõige praktilisemad. Need kinnitavad saapa suusa peale talla abil, mille mõlemalt küljelt hoiavad kinni väikesed haagid. Siin on muidugi raskuseks see, et peavad olema suusa-

saapad, mis veidi maksavad, kuna võib kasutada harilikku tanksaabast. See side maksab kroon kaks-kümmend viis või kroon viiskümmend senti. Jala all võib olla kas plekk ehk mingisugune kummi. Teine kulu seisab suusakeppides, mis poest ostes maksavad jällegi kolme krooni ümber ja rohkem. Ka neid võib ise valmistada, kuna poest võib osta pilliroost kepid ja alumised rõngad. Ülejäänud osa võib ise teha ja jällegi on kepid enesel käes umbes poole hinnaga. Sellisel arvestusel läheksid suusad maksma viie krooni ümber, sinna juurde arvatud ka suusapuu hind umbes 2 krooni, mis maal elava inimese juures jääb ära.

Tähtsaima osa moodustab veel suuskade korrashoid. Siin on kõige pealt tähtis, et suusad vabal ajal ei tõmbuks kaardu. Selleks on tarvilikud plokid, mis neid hästi hoiavad. Kaks ploki hoiavad kumbki ühest suuskade otsast, kuna üks on keskel kahe suusa vahel, mis hoiab suuski sirgeks tõmbumast.

Suuski tuleb tihti määrada ja ka tõrvata tarviduse korral. Tõrv tuleb sisse soojendada ja kui vana on kulunud, siis see jällegi välja soojendada ja uus tõrv peale tõmata. Suusa määrimine on juba keerulisem asi ja oleneb ilmastikust ning maapinnast. Enne sõitma minekut tulevad suusad alati 2 tunda varem sisse määrada ja välja seisma panna, et nad õhuga harjuks. Need on mõned tarvilikud eelteadmised suusatamiseks, kuid kaugeltki veel mitte kõik. Tuleks vaid soovitada, et kõik asuksid kodusele suuskade valmistamisele. Tallinnas võimaldab seda poistele N. M. K. Ü., kellel võrdlemisi head töökojad. Maainimestel on aga igatahes käepärast oma tööriistad, millest jätkub küllaldaselt suuskade valmistamiseks.

Õpilased!

„Töökoolist“, V. Roosikrantsi 3, Tallinn, leiata raamatud ja koolitarbed, mida vajate.

„Olgu! Lõvid tervitavad meid kohalejõudmise puhul“, tähendas Vermont.

Mõne päeva jooksul oli laager täiesti korraldatud. Vermonti käsul piirati kogu laager okkalise taraga, kaitseks metsloomade vastu. Kandjatele ehitati onnid, avar plats tasandati nahkade ja sarvede kuivatamiseks ja oja põhja kaevati kaev. Nüüd võidi asuda tööle, see tähendas jahile. Jaht pildistamise aparaadiga oli väsitav kui ka kardetav. Raskeim oli märkamatu hülida loomade juure, keda kavatseti pildistada. Tuli tundide kaupa roomata kõhuli, juhtus aga ka, et looma terav kuulmine avastas vaenlase läginemise ja loomad viimasel silmapilgul kadusid tolmupilve, kiiresti põgenedes. Juhtus ka seda, et veepuudus jahilisi sundis lõpetama loomade jälgimist. Siis algas tagasirännak päeval kõrvetavate kiirte all, öösel kohutava mõirgamise saatel. Mõnikord tuli jahilistel janu ja külma kannatades ööbida veeta kõrves.

Kord antiloobile jahti pidades kohtas vande, rabbo kaht oma kaasmaalast, kes samuti jahil. Nad vestsid pika jutu ja viimaks Vermonti poole pöördudes ütlesid nad sellele vigases kishaheli keeles:

„Peremees, poole päeva tee kaugusel siit elab lõvide perekond: isalõvi, emalõvi ja kolm poega. Iga päev, kui päike sinna jõuab,“ ta osutas itta, „tulevad lõvid välja koopast ja väikesed teevad nii.“ Ta heitis rohule selili ja hakkas end veeretama. „Suured aga vaatavad neid. Tahad neid pildistada? Anna jootraha.“

Vermont naeratas.

„Tähendab, see püha perekond asub siit kuue tunni kaugusel? Järelikult, homme kella kuue ajal hommikul võime neid kohata kodusel olengul. Saad jootraha toodud teate eest, enne aga juhatagu su kaaslane meid sinna. Sina ise aga mine meie laagrisse ja vii see kiri buana Ridderile ja too tema ja veel kolm meest ka lõvikoopa juure. Ärge unustage vett kaasa võtmast! Meie läheme sinu kaasmaalastega sinna otsekohe. Said aru?“

Teejuht noogutas jaatavalt ja seletas oma kaaslastele, mis neilt nõutakse. Siis pistis ta kirja oma kepi prao vahele ja läks joostes teele. Mahajäänud eesotsas kahe kütiga suundusid edelasse. Teejuhid viisid oma salga edasi peatamatult, otsekui haistes teed.

Varsti peale päikeseloodet jõudis ekspeditsioon kiviste küngaste rühma juure. Viimaks andis vanderobbo märku peatamiseks. Mehed laskusid alla kuristikku põhja ja uurisid selle liivast põhja, milles paistsid rohkearvulised umbes taldrekusuurused augud, kiskjate vägevad käpajäljed. Kuidagi, nii hästi-halvasti kui sellega toime tuldi, seletasid massaid oma keeles, käsi selgituseks appi võttes, et lõvi nähtavasti on läinud jahile ja koopasse on jäänud emalõvi poegadeaga.

„Hea“, ütles Vermont kindlalt. „Meie asume ööks sinna küngaste taha, teie jääte esialgu siia ootama meie mehi, kui nad siia jõuavad, toote nad meie juure. Homme hommikul, kui lõvid eemale saagile lähevad, tuleme tagasi üles ja peidame endid siin.“

Kõik läks otsekui nõõri mööda. Kesköö

Tõrva linna algkool 60-aastane

Pühapäeval, 26. novembril, pühitses Tõrva linna algkool oma 60-dat sünnipäeva.

60 aastat!... Küllalt pikk iga Eesti koolile selleks, et hetkeks peatuda: vaadata tagasi möödunud ja siis... uuendatud jõul sammuda edasi kõrgete, kuid ühtlasi ka kaugete tähiste poole.

Tõrva algkoolile, kes südilt sammub kasvatusradadel, saadame tema suurpäeva puhul — parimad õnnitlused.

G. M.

Maadeteaduslik ülesanne nr. 1

Kas tunnete Austraaliat?

Kui nimed õieti leitud, tuleb nende esimestest tähtedest kõige suurema saare nimi Austraalias.

1.		M							
2.							D		
3.				Y					
4.		B							
5.		O							
6.				A					
7.				E					
8.		R							
9.				F					

Sõnade tähendused:

1. Saared kagupool Austraaliat.
2. Saarestik Melaneesias.
3. Linn Austraalias.
4. Saarestik Mikroneesias.
5. Saar Samoa saarestikus.
6. Vesi, mis piirab Austraaliat lääne poolt.
7. Nokaga loom Austraalias.
8. Järv Austraalias.
9. Meri põhjapool Austraaliat.

Teater

Taidutaat tuleb...

Teatrilaste jõulu-uudise ootel.

Teater, kunstide suur koondaja, ei tohi unustada lapsi ja noorukesi. „Estonia“ — Eesti lavakunsti Valge Maja — ongi võimalust mööda alati kandnud hoolt, et tema kunsti armastajate uus, tõusev põlv saaks oma osa, oma naudingut ja rõõmu oma maailma nägemustest.

Kindel on, et lavakunstilisest jõulurõõmust ei tohi noorte teatrisõprade pere jääda ilma milgi tingimusel. Ja sellele ongi „Estonia“ suures talus mõeldud juba aegsasti. Juba enne, kui maa sai valge jõulumeelolulise lumi-vaiba, olid siin käimas hoolsad harjutused, et teatrilaste suur pere võiks jääda rahule tänavuse jõulu-uudisega, milleks on valitud Villem Sarapik'u algupärane jõululugu „Meeliku jõulumatk“.

Selles on palju imesid — vapralt on asjaga kaasas noori ja vanu, olendeid maalt ja muinasmaalt, kelle seiklusi saadab rikkalik tantsu, laulu ja muusika saade ning lavapiltide otse uskumatud imed. See kõik kokku ongi suurim, ilusaim elamus, mis noortel ilusõpradel saabuvailt jõulupühilt oodata. Mitmeid rõõmustab ehk seegi, et need, kes pühiks lahkuvad linnast, võivad „Estonia“ tänavust jõulumängu loodetavasti näha juba enne pühi, nimelt on esietendus loodetavasti juba pühapäeval, 10. detsembril, kell 11 e. l.

Draamastuudio teater.

Saksa teatri ruumes.

Pühapäeval, 3. detsembril, algusega kell 15 (3) p. l. lasteetendus. 7-dat korda „Väike lord Fountleroy“.

Kinod.

Tallinna kahes suuremas kinos — „Gloria Palace'is“ ja „Modern'is“ korraldatavaid laste- ja kultuuretendusi võivad kohalikud koolid heade tagajärgedega kasutada teat. liiki õppevahendina. Nende etenduste eesmärgiks on alati häid loodus- ja maadeteadusliku sisuga filme, mis võivad kaasastada nende ainete õpetamist (näitlikkuse printsiibil) koolides. Sel põhjusel toome meie lehes lühidalt (ruumi võimalusega arvestades) iga järgneva punapäeva programmi kirjelduse.

Tänases lehes ei ilmu kirjeldused põhjusel, et eeskavad saabusid toimetusse hilinenult.

Tegev- ja vastutav toimetaja
Helmi Jansen.

Väljaandja k.-ü. „Töökool“ Tallinn.

ÕPPURIKINGAD

Müügil kõikjal

Tuntud Inglise sulg

„Iridinoid“

kirjutab vähemalt

**6 korda
kauem**

Kõvad

nr. 777 E. F.

Poolpehmed

nr. 888 E. F.

Pehmed: nr. 444 F. ja 777 F.

Igal sulel märk „IRIDINOID“

Hoiduge järeloomustest!

Ühelgi õpilasel ei tohi puududa nägus pisiformaadis —

Kalender- märkmik

Sisuks:

Tabel-kalender, leheküljed tähtpäevade, nädalase töökava, võlgade ja võlgnikkude ülestähenduseks, möödud, oma varanduse seis ülevaade, rahaüksusi ja märkmik (agenda) terveks aastaks. Meeldiv ese igasse kingituspakki.

Hind ainult — 25 senti.

Märkmiku hinna rahas või postmarkides ettesaatjatele kättesaatmine kuludeta. „Postimehe“ raamatukauplus, Tartu, Suurturg 16.

1919. a. asutatud praktilise raamatupidamise ja kaubanduse kursused

Narva maantee 12-12

Bilansivõim. tööjõud. põhjalik ettevalm. kõikid. raamatupid. süsteem. ja aladel. Kauband. üldteadus aritm. ja kirjavahetus. Kavade maksuta. — Soodsad tingimused. Välja-poolne õpetus kirjatael, aadress: Tallinna, postkast 210.

Masinak. kursused, uuetüüb. uutel masinatel. Vastuv. k. 10-6.

„Estonia“ teater

Pühapäeval, 10. detsembril 1933

ESIETENDUSEKS

„Meeliku jõulumatk“

Willem Sarapiku lastenäidend laulude ja tantsudega.

Algus kell 11 e. l.

Hinnad Kr. 1.— kuni 10 senti.

Õpilased!

Tellige, levitage ja lugege „Õpilaslehte“!

DRAAMASTUDIO TEATER

Saksa teatri ruumes

Pühapäeval, 3. detsembril s. a.

LASTEETENDUS

7. korda

„VÄIKE LORD FAUNTLEROY“

Lastenäidend 7-es pildis tantsu, laulu ja muusikaga. Frances Burnett'i jutustuse järele dramatiseerinud Andres Särev.

Algus kell 15 (3) p. l.

Pääsetähtede hinnad Kr. 1.— kuni 5 snt.
Kassa avatud k. 11—1 e. l. ja 5—8 õhtul.

Kinoteater „MODERN“

Suur Tartu mnt. 4. Tel. 304-68.

Pühapäeval, 3. detsembril s. a.
kella 12—2 päeval

Suurejooneline

laste- ja kultuuretendus

Eeskavas:

- 1) Naljammaste Dick ja Doff'i uusimaid ja üllilõbusaid seiklusi 4 jaos.
- 2) Soola saavutamine. Ülihuvitav kuluurfilm.
- 3) Tündritööstus.
- 4) Lõbus heligrotesk.
- 5) Mänguasjade tööstus.
- 6) Los-Angeles. Huvitav vaatepilt.
- 7) Nõiduslik serenaad. Helifilm laulude ja tantsuga.
- 8) Lõbus ameerika naljapilt. 3 jaos laste osavõtul.

Uudis! Etenduse ajal antakse kõigi filmide kohta mikrofoni kaudu seletusi eesti keeles.

Algus täpselt kell 12 päeval.

Kassa avatud kl. 11 homm. Pääsmete hinnad 15—50 sendini.

Kino „Moderni“ juhatus teatab, et õpilastele on tehtud järgmised soodastused pääsemiseks lubatud õhtuseile etendusile järgnevalt: 2 õpilast pääseb etendusele ühe pääsmega: äripäeviti — 1. seansiks (kl. 1/25—1/26) pühapäeviti 1. „ (kl. 1/22—1/23).

BRILLIANT

Tindid,
tuššid,
kontori-
lõhmid,
klipppasta
templivärv
jne.

on parimad.

Pealadu: Tartu, Tiigi 78.
Telefon 13 87.

„GLORIA PALACE“

Neljapäeval, 30. nov. algusega kell 4
Linna koolivalitsuse korraldusel

ÕPILASETENDUS

EESKAVAS:

- 1) „Vigased pruudid“ ehk „Mulkide äpardunud kosjasõit“. Farss 6 vaatuses, Eduard Viide samanimelise naljajutu järele.
- 2) „Keevaveeallikate ja jäälus-tikkude maa“ (Yellowstone'i park) Ülihuvitav kultuurfilm.
- 3) „Punga Mart ja Uba Kaarel“. A. Kitzbergi järele (Ära tappis lapse). Valgushelifilm.
- 4) „Gulänje Petseris“. Valgushelifilm laulude ja tantsuga.

- 5) „Eesti rahvatantse“. Valgushelifilm Tallinna kooliõpilaste ettek.
- 6) „Snookum suvitamas“. Üllilõbus naljapilt 3 j. imelapse Snookum'iga.
- 7) „New-York“. Huvitav vaatepilt.

Pääsmed ä 10 s., saadaval koolide kaudu

Pühapäeval, 3. det. algusega kell 12

kultuur- ja lasteetendus

mitmekesise ja huvitava sisuga

„Gloria Palace“ teatab, et alates 13. skp. maksab õpilastele pääsmete müügi kohta uus korraldus, ja nimelt: õpilased saavad ka osavõtta ÕHTUSEIST ETENDUSIST HINNAALANDUSEGA. Põrand ja rõdu 40 senti. 1 koht 25 senti

Koolid!

Pühade puhul korraldatavate jõulupuu-õhtute tarvidusteks tarvitage sisseostudel

A./s. Ginovker & Ko.

saadusi

Eriliselt soovitab vabrik: jõlukompvekke, shokolaadi, biskviiti ja muid maiustusi. Suuremate sisseostude puhul koolidele hinnaalandus.

Pöörduda tellimistega: TALLINAS: Vabrik ja ladu S. Tartu mnt. 23. TARTUS: Osakond Promenadi tn. 8. Teistes linnades — igas suuremas koloniaalaris.